

# Concept Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2022<sup>1</sup>

Versie: basisverzoek

## Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie;
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

## Bekostiging door en verantwoording aan andere gemeenten

Met de verklaring verantwoordt u zich als college niet alleen naar de gemeenteraad, maar ook naar andere gemeenten. Deze gemeenten dragen financieel bij aan de vangnetuitkering waarop uw gemeente een beroep doet. Het gaat dus om solidariteit tussen gemeenten. De vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget (voor alle gemeenten) van twee jaar na het tekortjaar. Daarom moet het college inzicht geven in de maatregelen die het heeft getroffen om het tekort te reduceren.

## Wat wordt verwacht van het college en de gemeenteraad?

Bij het indienen van het verzoek moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verklaring moet de instemming hebben van de gemeenteraad. Ook moet deze verklaring worden toegelicht, zoals gevraagd in het aanvraagformulier (op het formulier de onderdelen A, B en C).

## Wat is de autonome rol van de gemeenteraad t.a.v. de vangnetuitkering?

Het college vraagt de gemeenteraad om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad moet in staat worden gesteld om de verklaring van het college adequaat te kunnen beoordelen. Het gaat hierbij dus om een gelijkwaardige informatiepositie van de gemeenteraad ten opzichte van het college. Daarom moet het college een samenvatting van de verklaring maken. De toetsingscommissie heeft een checklist voor raadsleden gemaakt, waarmee raadsleden de verklaring inhoudelijk kunnen controleren. Deze checklist wordt tezamen met andere informatie door VNG aangeboden op de website van VNG, zie link website VNG pagina raadsleden.

---

<sup>1</sup> Versie aanvraagformulier d.d. 5 oktober 2021

## Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume. Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren.

Het college wordt verzocht te beschrijven op welke wijze de gemeenteraad is betrokken vanaf het moment dat het tekort door het college wordt gesignaleerd tot en met het treffen van de maatregelen en de monitoring daarvan. Dit onderdeel is opgenomen na de samenvatting.

## Wat mag de gemeenteraad van het college verwachten?

- Het college en de gemeenteraad moeten een gelijkwaardige informatiepositie hebben, daarom maakt het college een samenvatting van de toelichting.
- Het college beschrijft op welke wijze de gemeenteraad is betrokken vanaf het moment dat het tekort door het college wordt gesignaleerd tot en met het treffen van de maatregelen en de monitoring daarvan.
- Onderdeel A: Het college geeft de gemeenteraad via een analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd). Deze analyse kan zowel kwantitatieve als kwalitatieve elementen bevatten.
- Onderdeel B: Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een kwantitatieve en kwalitatieve toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Onderdeel C: Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de planning en control-cyclus ten aanzien van het vangnet.

Bovenstaande informatie staat ook op de website van de VNG<sup>2</sup>.

## Op welke wijze wordt de gemeenteraad gefaciliteerd?

De toetsingscommissie heeft een checklist gemaakt voor gemeenteraadsleden. Het is een handzaam lijstje vragen en aandachtspunten. Raadsleden kunnen dit lijstje gebruiken bij het beoordelen van de vangnetaanvraag van het college. Deze checklist is opgesteld in samenwerking met raadsleden uit verschillende gemeenten en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. De [checklist](#) staat samen met andere informatie op de website van de VNG.

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om in de aanvraag vangnetuitkering zijn opvattingen te geven over de verklaring van het college (in de verklaring staan de oorzaken van het tekort, de maatregelen om het tekort te reduceren, etc.). In het formulier zal op hoofdlijnen het proces worden beschreven hoe de gemeenteraad betrokken is. Dit is vanaf het moment van signalering van het

---

<sup>2</sup> [Vangnetuitkering Participatiewet: informatie voor raadsleden | VNG](#)

tekort en het daaropvolgend proces van treffen van maatregelen waar de raad bij betrokken is voordat de raad instemt met de verklaring van het college. De voorzitter van de gemeenteraad en de griffier tekenen voor de juistheid hiervan en worden in de gelegenheid gesteld om dit overzicht aan te vullen.

### **Hoe verloopt de aanvraagprocedure?**

*Het college dient het aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2023 hebben ontvangen. De aanvraag dient met behulp van dit, door de minister vastgestelde aanvraagformulier, voor instemming aan de raad te worden voorgelegd en wordt naar ondertekening aangeboden aan de commissie via de website.*

De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag. Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Gemeenten die interesse hebben in de maatregelen van andere gemeenten, kunnen terecht op de website van het vangnet. Hier zijn alle aanvragen gepubliceerd en gerubriceerd naar type maatregel, omvang van de gemeente en omvang van het tekort.

Aan het eind van het aanvraagformulier is een uitgebreide toelichting per vraag opgenomen voor de ambtelijke ondersteuning van het college. Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website:

<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2022>

## **1. Verklaring college bij een basisverzoek**

Dit gedeelte bestaat de volgende onderdelen:

- Samenvatting van de verklaring
- De beschrijving van de wijze waarop de gemeenteraad is geïnformeerd door het college
- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

## **Samenvatting van de verklaring van het college**

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft hieronder een samenvatting van onderdeel A, B en C. Dat geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij instemt voordat hij ondertekent. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

Richtlijn voor de omvang van de samenvatting van de drie onderdelen is in totaal maximaal twee A4.

Het ligt voor de hand dat een gemeenteraadslid de antwoorden op de checklist (zie achteraan dit formulier) terug kan vinden in de samenvatting.

### **A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort**

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk wat het probleem is.

Het tekort op het uitkeringsbudget 2022 heeft te maken met vooral autonome ontwikkelingen waarop de gemeente weinig invloed heeft. In het bijzonder de onverminderd hoge taakstelling huisvesting statushouders en verhuizingen vanuit de regiogemeenten met doorlopend recht op uitkering. Verder beweegt het jaarlijks uitkeringsbudget niet mee door het historisch verdeelmodel voor kleinere gemeenten waardoor pas na twee jaar compensatie plaats vindt bij een stijgend bijstandsvolume.

### **B. Samenvatting onderdeel getroffen maatregelen om het tekort te reduceren.**

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.

Hoewel het tekort op het BUIG-budget nauwelijks te beïnvloeden is als gevolg van de bovengenoemde autonome ontwikkelingen en de geldende financieringssystematiek heeft het college de volgende maatregelen getroffen voor zover die binnen haar mogelijkheden liggen:

1. Uitbreiding uren consulent Werk en Inkomen met als aandachtsgebied Werk.
2. Prijs van de gemiddelde uitkering drukken door een scan op voorliggende voorzieningen.
3. Prijs van de gemiddelde uitkering drukken door meer inzet op urenuitbreiding parttime werk.
4. Inzet op het versterken van de uitstroom van statushouders in een vroeg stadium.
5. De gemeente blijft voorzichtig met het aantal ontheffingen.
6. Deelname aan de Benchmark Werk en Inkomen.

### **C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen**

**Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.**

Het college doet er alles aan om het tekort op de BUIG-budget zo klein mogelijk te houden en de inwoners in de uitkering zo goed mogelijk te begeleiden naar werk, of als dat niet mogelijk is, naar andere zinvolle maatschappelijke activiteiten. De door het college geformuleerde maatregelen zorgen voor optimalisatie van de uitvoering, maar een groot financieel effect is hier niet van te verwachten. Het is zelfs waarschijnlijk dat er ook in 2023 een tekort zal zijn op het BUIG-budget. Dit is onder meer het gevolg van de meer dan verdubbelde taakstelling die wij ook in 2023 als gemeente hebben voor de huisvesting van statushouders.

Het is voorts bijzonder lastig om de effecten van de genoemde maatregelen inzichtelijk te maken. Het college maakt daarom een zeer globale inschatting van de effecten (kwalitatief of kwantitatief).

1. Hoewel dit niet direct toegeschreven kan worden aan de urenuitbreiding van de consultant met als aandachtsgebied werk zien we dat over de periode 2022 het uitstroomresultaat met 20% is toegenomen. Het college beziet of deze trend zich voortzet in 2023.
2. De scan op voorliggende voorziening heeft als resultaat opgeleverd dat vier Wajong-aanvragen bij het UWV zijn ingediend. Als één daarvan al wordt toegekend betekent dit een reductie van de uitkeringslasten met ca. € 15.000 per jaar.
3. De inzet op meer urenuitbreiding bij de uitkeringsgerechtigden met parttime werk is onzeker. Het is afhankelijk van de restcapaciteit van de uitkeringsgerechtigde en de mogelijkheid van urenuitbreiding bij de werkgever. Het college streeft ernaar om de gemiddelde inkomsten per werkende cliënt te verhogen. Dit betekent een besparing van maximaal € 40.000 per jaar.
4. De inzet op het versterken van de uitstroom van statushouders in een vroeg stadium is op dit moment niet te beoordelen op zijn effecten, ook niet bij benadering. De gesprekken met de Leidse Inburgering over de haalbaarheid hiervan zijn pas gestart.
5. Het terughoudend zijn in het aantal ontheffingen is weliswaar geen doel op zich maar zorgt er wel voor dat we inwoners niet zomaar afschrijven. Het college gaat uit van de mogelijkheden van de cliënt en niet van diens beperkingen tenzij het echt niet anders kan. Vrijwilligerswerk kan ook als opstap dienen voor regulier werk.
6. De Benchmark Werk en Inkomen zal zelf geen besparing opleveren. Het maakt wel afwijkingen ten opzichte van vergelijkbare gemeenten beter inzichtelijk waardoor maatregelen nog sneller door het college ingang gezet kunnen worden die bijdragen tot vermindering van het tekort.

## Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

In dit onderdeel wordt het proces op hoofdlijnen beschreven hoe de raad betrokken is vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daaropvolgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad. Ten einde dit zo eenvoudig mogelijk te beschrijven wordt gevraagd aan te kruisen op welke momenten de raad hierbij is betrokken. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor het betreffende onderdeel. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

*Op welke momenten werd de raad geïnformeerd over beleid, uitvoering en sturing van de Participatiewet en meer specifiek over het tekort op de BUIG, de maatregelen en de beoogde effecten daarvan?*

	Moment in het proces
	De kadernota, de begroting.
X	Voorjaars- en najaarsbericht en jaarrekening.  De gemeenteraad is zowel bij de jaarrekening 2021 als de jaarrekening 2022 via het Programma Samenleving, geïnformeerd over het tekort op het BUIG-budget. In een tabel is per kwartaal de in- en uitstroom vermeld, de redenen van in- en uitstroom en de beperkte mate van invloed van het college om de instroom te beperken. In het financieel overzicht is het tekort gepresenteerd met de redenen van het tekort. Ook is melding gemaakt dat het BUIG-budget 2022 met € 70.000 is verlaagd door gunstigere macro economische ontwikkelingen die echter geen rekening houden met de lokale situatie.
	Maand-, kwartaal- of halfjaarrapportage.
	Beleidsplannen, strategie- of koersdocumenten, plannen van aanpak of evaluaties.
	Informatie over bestandsontwikkelingen of over de voortgang van maatregelen.
	Nieuwsbrieven, bijeenkomsten en/of presentaties.

## 1. Verklaring college bij een basisverzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

### A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Voor de uitgebreide analyse van de oorzaken van het tekort verwijzen we naar het bijgevoegde analyserapport van Stimulansz, een onafhankelijke en niet-commerciële adviesorganisatie die in het bijzonder gemeenten adviseert op het gebied van Werk en Inkomen. Het rapport heeft als titel *Analyse budgettekort 2022 gemeente Zoeterwoude*. Stimulansz heeft bij het analyseonderzoek gebruikt gemaakt van de gegevens van de Benchmark Werk en Inkomen en die van het CBS.

We citeren hieronder de eindconclusie van pagina 28:

‘We merken op dat Zoeterwoude geheel zelfstandig de uitvoering van de P-wet doet. Met een beperkt aantal medewerkers worden de wettelijke taken uitgevoerd. De kwetsbaarheid is wel groot. Maar het lukt de medewerkers uiteindelijk om de wettelijke taken goed uit te voeren. We kunnen stellen dat de gemeente Zoeterwoude de zaken goed voor elkaar heeft. Op alle hiervoor genoemde terreinen doet de gemeente het goed en veelal beter dan de andere vergelijkingsgroepen. Dat is positief.

Het beleid en de uitvoering zijn gericht op het beperken van de instroom en het bevorderen van de uitstroom. Daartoe worden allerlei instrumenten en projecten ingezet. Dit heeft niet tot gevolg dat het volume daalt, de instroom is hoger dan de uitstroom. Maar de redenen zijn hoofdzakelijk gelegen in niet beïnvloedbare zaken zoals de huisvesting van statushouders en verhuizingen uit naburige gemeenten met doorlopend recht op uitkering. Een kleine toename in absolute aantallen betekent voor de gemeente direct een forse relatieve toename in het uitkeringsbestand.

Ook t.a.v. het debiteurenbeleid is de gemeente actief en wordt er zorgvuldig omgegaan met het verlenen van ontheffingen. Verder hebben klanten een voorziening om te participeren of een stap te zetten richting de arbeidsmarkt.

Kijken we naar beleid en uitvoering t.a.v. de onderzochte onderwerpen, dan zien we niet of nauwelijks mogelijkheden tot verdere verbetering. Voortgaan op de huidige weg is aangewezen’. Einde citaat.

De belangrijkste bevindingen per subonderdeel:

#### 1. Volumeontwikkeling: instroom en uitstroom

Op het gebied van instroom en uitstroom in de bijstand kan gesteld worden dat Zoeterwoude een stijgend bijstandsvolume heeft. De instroom in de uitkering is relatief hoog, de uitstroom is lager dan de instroom. De hoge instroom kan voor een belangrijk deel verklaard worden door de hoge taakstelling huisvesting statushouders. De begeleiding van statushouders vraagt om andere



inspanningen van de gemeente, in vergelijking met andere doelgroepen in het bijstandsbestand. Bovendien is het merendeel van de statushouders zeker de eerste drie jaar aangewezen op een bijstandsuitkering als gevolg van het verplichte inburgeringstraject dat men eerst moet doorlopen.

Het effect van de instroom van statushouders is in Zoeterwoude groter dan de meeste andere gemeenten in Nederland, omdat Zoeterwoude een relatief laag bijstandspercentage heeft. Daarnaast zijn er veel personen die verhuizen vanuit andere (regio-)gemeenten en in die andere gemeenten ook al bijstand ontvangen. Deze personen bleken in 2022 ook nog met meerdere beperkingen te kampen zodat medische onderzoeken noodzakelijk waren en uitstroom niet mogelijk was.

#### *2. Prijs van de uitkering – parttime werk*

De prijs van de uitkering wordt onder meer beïnvloed door inkomsten uit parttime werk van uitkeringsgerechtigden. Hoe meer inkomsten, hoe lager de aanvullende bijstandsuitkering. Ten opzichte van andere gemeenten scoort Zoeterwoude goed op het gebied van het aantal mensen dat parttime werkt. De inkomsten liggen wel wat lager, maar vertonen een stijgende lijn.

#### *Prijs van de uitkering – andere inkomsten*

Opvallend is dat Zoeterwoude iets minder 'andere inkomsten' heeft dan vergelijkbare gemeenten. Met andere inkomsten worden bijvoorbeeld voorliggende voorzieningen bedoeld, zoals inkomsten uit WW of WIA-uitkeringen, die vallen onder het UWV.

#### *Prijs van de uitkering – debiteuren*

Een andere factor die een rol speelt bij de prijs van de uitkering zijn de debiteuren. Dit zijn uitkeringsgerechtigden die bijstand moeten terugbetalen aan de gemeente. Bijvoorbeeld als achteraf blijkt dat ze teveel bijstand hebben ontvangen. Er staat een bedrag open aan vorderingen BUIG van rond de € 40.000 in 2022. De debiteuren in Zoeterwoude lossen goed af. De incassoquote, het bedrag dat wordt afgelost t.o.v. het openstaande saldo, bedraagt rond de 30%. Dat ligt in lijn met het landelijk percentage.

#### *3. Het college is terughoudend in het verstrekken van ontheffingen*

Iedereen in de Participatiewet heeft in beginsel de verplichting om naar vermogen werk te zoeken en te aanvaarden. Alleen als dit echt niet gaat wordt hiervoor ontheffing verleend. Het aantal ontheffingen in Zoeterwoude is in 2022 zeer laag, namelijk 0%. Ontheffingen worden alleen verleend na een onafhankelijk medisch advies en cliënten worden periodiek opnieuw gezien.

#### *4. Voorzieningen*

Voor de begeleiding richting werk, kunnen voorzieningen worden ingezet. Bijvoorbeeld jobcoaching, scholing, vrijwilligerswerk of loonkostensubsidie. Het aantal voorzieningen dat wordt ingezet in Zoeterwoude is goed t.o.v. de vergelijkingsgroepen. De gemeente probeert al het mogelijke te doen om mensen weer te laten participeren. Alle bijstandsklanten zijn in beeld en er worden veel 1 op 1-gesprekken met hen gevoerd om te bezien wat de beste aanpak is richting de arbeidsmarkt. De indruk bestaat dat het in de tabel 'type voorziening (% per voorziening)' op pagina 23 niet juist is c.q. te laag is. Een juiste registratie van het aantal bemiddelings- en voortgangsgesprekken is een aandachtspunt. Het college neemt dit over als verbeterpunt voor de administratie. Het zal echter geen gevolgen hebben voor de prijs van de uitkering of het budgettekort.

## **B. Getroffen maatregelen om het tekort te reduceren**

**Hieronder beschrijft het college maatregelen die zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan het reduceren van het tekort.**

Hoewel het tekort op het BUIG-budget moeilijk te beïnvloeden is als gevolg van de eerder genoemde autonome ontwikkelingen heeft het college de volgende maatregelen getroffen voor zover die binnen haar mogelijkheden ligt:

### *1. Uitbreiding uren consulent Werk en Inkomen met als aandachtsgedebied Werk*

De consulent met als aandachtsgedebied Werk heeft in 2022 een urenuitbreiding gekregen van 25%, van 24 naar 30 uur per week. Daardoor is er meer tijd beschikbaar voor de bemiddeling van uitkeringsgerechtigden richting de arbeidsmarkt.

### *2. Prijs van de gemiddelde uitkering drukken door een scan op voorliggende voorzieningen*

Het college heeft in 2022 een extern bureau ingeschakeld om te bezien of bijstandsccliënten mogelijk recht hebben op een zogenaamde voorliggende voorziening. Dit zijn veelal andere uitkeringen zoals een uitkering op grond van de WW, de Wajong, de Ziektewet, de WIA etc. Het gehele uitkeringsbestand wordt hierbij doorgelicht en daar waar kansen zijn worden uitkeringsgerechtigden uitgenodigd voor een verkennend gesprek. Vooral het onderzoek of cliënten in aanmerking komen voor een Wajong-uitkering is een bijzonder tijdrovende klus. Hiervoor moet aangetoond worden dat iemand al voor zijn 17e verjaardag al te maken had met een ziekte of handicap en hierdoor niet kan werken.

### *3. Prijs van de gemiddelde uitkering drukken door meer inzet op urenuitbreiding parttime werk*

Veel bijstandsgerechtigden werken in Zoeterwoude parttime. De inkomsten uit dit werk zijn stijgend maar zijn wel lager dan die van de andere vergelijkingsgroepen uit de benchmark. Stimulansz adviseert om te onderzoeken in hoeverre urenuitbreiding toch mogelijk is en daarmee verhoging van de inkomsten. Het college volgt deze aanbeveling op door individuele gesprekken met deze parttime werkenden en hun werkgevers aan te gaan om te bezien of urenuitbreiding inderdaad aan de orde is.

### *4. Inzet op het versterken van de uitstroom van statushouders naar werk in een vroeg stadium*

De gemeente heeft tot en met 2022 telkens tijdig aan zijn taakstelling huisvesting vergunninghouders voldaan waardoor er sprake is van een cumulatief effect: meer statushouder maken procentueel deel uit van het uitkeringsbestand en zijn tenminste de eerste drie jaar aangewezen op een bijstandsuitkering. Dit omdat men ook een intensief inburgeringstraject doorloopt. Daar is weinig aan te doen. Het college is wel in overleg met de gemeente Leiden/de Leidse Inburgering, die voor onze gemeente de Wet Inburgering uitvoert, om te bezien of statushouders eerder naar (voltijds) werk kunnen worden begeleid. Dit als onderdeel van de inburgeringsmodule Arbeidsmarkt en Participatie (MAP). Deze opgave is geen sinecure want zeker de eerste jaren wordt er veel van de inburgeraar verwacht, ook omdat de taalvereisten van het inburgeringsexamen zijn verhoogd. Het doel van de MAP is om inburgeringsplichtigen kennis te laten maken met en voor te bereiden op deelname aan de Nederlandse arbeidsmarkt, veelal via stages en werkervaringstrajecten.

### *5. Het college blijft voorzichtig met het aantal ontheffingen*

Het aantal ontheffingen van de arbeidsverplichting in Zoeterwoude is zeer laag. Het college blijft zorgvuldig omgaan met het verstrekken van ontheffingen en vindt het belangrijk om alle cliënten in beeld te houden.

### *6. Deelname aan de Benchmark Werk en Inkomen*

Het college betreft ook de gegevens van de Benchmark Werk en Inkomen bij de analyses met betrekking tot ontwikkelingen rondom het BUIG-budget. Wij denken dat hiermee - ook in vergelijking met andere organisaties van bv. dezelfde grootteklasse - eventuele afwijkingen en mogelijke tekortkomingen beter inzichtelijk worden. Op deze wijze kunnen bovendien (eventuele) maatregelen (nog sneller) in gang gezet worden die (kunnen) bijdragen tot vermindering van de tekorten.

## **C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie**

**Hieronder maakt het college inzichtelijk dat de getroffen maatregelen bijdragen aan het reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een inschatting van het beoogde effect.**

Het college doet er alles aan om het tekort op de BUIG-budget zo klein mogelijk te houden en de inwoners in de uitkering zo goed mogelijk te begeleiden naar werk, of als dat niet mogelijk is, naar andere zinvolle maatschappelijke activiteiten. De genoemde maatregelen zorgen voor optimalisatie van de uitvoering, maar een groot financieel effect is hier niet van te verwachten. Het is zelfs waarschijnlijk dat ook in 2023 een tekort op het BUIG-budget ontstaat. Dit is onder meer het gevolg van de meer dan verdubbelde taakstelling die wij ook in 2023 als gemeente hebben voor de huisvesting van statushouders.

Het is lastig om de effecten van de genoemde maatregelen inzichtelijk te maken. Het college maakt daarom een zeer globale inschatting van de effecten (kwalitatief en/of kwantitatief).

1. Hoewel dit niet direct toegeschreven kan worden aan de urenuitbreiding van de consulent met als aandachtsgebied werk zien we dat over de periode 2022 het uitstroomresultaat met 20% is toegenomen. We bezien of deze trend zich voortzet in 2023.
2. De scan op voorliggende voorziening heeft als resultaat opgeleverd dat vier Wajong-aanvragen bij het UWV zijn ingediend. Twee daarvan zijn afgewezen, daar is bezwaar tegen aangetekend. De overige twee zijn nog in behandeling. Als één daarvan al wordt toegekend betekent dit al een reductie van de uitkeringslasten met ca. € 15.000 per jaar. **Verder resteert nog een loonheffingskorting zaak.** Het betreft de toepassing van loonheffingskorting op pensioeninkomsten. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat er geen loonheffingskorting wordt toegepast op inkomsten uit pensioen. Deze besparing is wel zeker, ca. € 1.200 per jaar.
3. De inzet op meer urenuitbreiding bij de uitkeringsgerechtigden met parttime werk is onzeker. Het is afhankelijk van de restcapaciteit van de uitkeringsgerechtigde en de mogelijkheid van urenuitbreiding bij de werkgever. Het college streeft ernaar om de gemiddelde inkomsten per werkende cliënt te verhogen van € 412 per maand naar € 600 per maand als gemiddelde van de benchmark. Dit betekent een besparing van maximaal € 40.000 per jaar.
4. De inzet op het versterken van de uitstroom van statushouders is op dit moment niet te beoordelen op zijn effecten, ook niet bij benadering. De gesprekken met de Leidse Inburgering over de haalbaarheid hiervan zijn pas gestart.

5. Het terughoudend zijn in het aantal ontheffingen is weliswaar geen doel op zich maar zorgt er wel voor dat we inwoners niet zomaar afschrijven. Het college gaat uit van de mogelijkheden van de cliënt en niet van diens beperkingen, tenzij het echt niet anders kan. Vrijwilligerswerk kan ook als opstap dienen voor regulier werk.
6. De Benchmark Werk en Inkomen zal zelf geen besparing opleveren. Het maakt wel afwijkingen ten opzichte van vergelijkbare gemeenten beter inzichtelijk waardoor maatregelen nog sneller door het college ingang gezet kunnen worden die bijdragen tot vermindering van het tekort.

#### **D. Ondertekening**


Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen. De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaar zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekening is gezet.

De verklaring is slechts geldig indien dit door middel van het door de minister van SZW ter beschikking gestelde aanvraagformulier wordt aangeboden aan de raad.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zoeterwoude verklaart dat het voor 15 augustus 2023 de genoemde maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

Datum: 6 juli 2023

De secretaris (interim),

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'N. Kramer', written over a light blue grid background.

Naam van de ondertekenaar: N. Kramer

De burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'F.Q.A van Trigt', written over a light blue grid background.

Naam van de ondertekenaar: F.Q.A van Trigt

## **2. Instemming gemeenteraad**

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
2. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
3. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

### **Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?**

Voorafgaand aan, het hiervoor opgenomen onderdeel A. Analyse, is door het college het proces op hoofdlijnen beschreven hoe de raad betrokken is: vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daarop volgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad.

*Hieronder is er ruimte voor de gemeenteraad voor aanvullingen op het genoemde overzicht.*

-n.v.t.

## Samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad

In de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad staat op hoofdpijnen op welke onderwerpen de raad heeft gereageerd op de verklaring van het college. De onderdelen van de verklaring zijn vaak al eerder in de raad besproken. Het gaat dus om het gehele proces vanaf de signalering van het tekort. Verder betreft het hier alleen onderwerpen die in de raadsbesluiten zijn opgenomen, die afwijkend zijn van het raadsvoorstel.

Om de beschrijving zo eenvoudig mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van een checklist die kan worden aangevuld. Het verzoek is om aan te kruisen welke onderwerpen in de raadsbesluiten zijn opgenomen. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor de betreffende onderdelen. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

	<b>Typering van de reacties die in de raadsbesluiten zijn opgenomen gedurende het gehele proces</b>
	Expliciet goedkeurend, waardering over analyse en maatregelen uitgesproken
X	Impliciet goedkeurend, is behandeld als hamerstuk
	Afkeurend en gevraagd het plan te herzien
	Verzoek om onderdelen van de globale analyse te herzien of aan te vullen
	Verzoek om bepaalde maatregelen te schrappen of aanvullend maatregelen te treffen.
	Verzoek om het tempo van invoering en/of uitvoering van maatregelen te versnellen.
	Verzoek om extra informatie over maatregelen
	Verzoek om meer informatie t.a.v. de beoogde effecten van maatregelen
	Verzoek om gerealiseerde effecten te monitoren en terug te koppelen
	Motie om een andere beleidsmaatregel te treffen

## Ondertekening

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient voor het moment van indiening van het verzoek zijn instemming te hebben gegeven. De aanvraag dient uiterlijk 15 augustus 2023 door de Toetsingscommissie te zijn ontvangen.

De gemeenteraad van de gemeente Zoeterwoude stemt in met de onder 1 afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

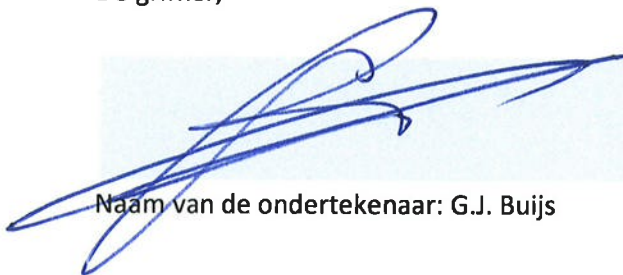
Met de ondertekening gaat de gemeenteraad akkoord met de beschrijving van de wijze waarop hij is geïnformeerd door het college en met de weergave van de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad.

De voorzitter,



Naam van de ondertekenaar: F.Q.A van Trigt

De griffier,



Naam van de ondertekenaar: G.J. Buijs

